

BILAG A

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR

NOVEMBER 2009

Langvarige varetægtsfængslinger 2008

Til brug for Rigsadvokaten er der gennemført en undersøgelse af længerevarende varetægtsfængslinger, det vil sige varetægtsfængslinger, der forud for dom i 1. instans har varet mere end tre måneder. Der er tidligere gennemført undersøgelser og udarbejdet rapporter vedrørende langvarige varetægtsfængslinger i perioden 2000 til 2004 samt separate rapporter for 2005, 2006 og 2007. Nærværende rapport angår sager med langvarige varetægtsfængslinger, hvor der er fældet dom i 1. instans i år 2008. Sigtet med undersøgelsen er at belyse udviklingen i antallet af langvarige varetægtsfængslinger og at pege på forhold, der måtte influere på varetægtsfængslingens længde.

1. Undersøgelsesmateriale

Datamaterialet er indsamlet af Rigsadvokaten på baggrund af den indberetningsordning, som siden 2000 har fastsat, at statsadvokaterne hvert år indberetter de arrestantsager, hvor varetægtsfængslingen overstiger tre måneder, og hvor der er faldet dom i 1. instans.

Indberetningen til Rigsadvokaten sker på et særligt skema, hvor der oplyses om sigtelsen og dommen og om antallet af sigtede i sagen. Såfremt personen sigtes for flere forhold, er det det forhold, der har den højeste strafferamme, der angives som hovedsigtelsen i denne undersøgelse.

I skemaet er der desuden oplyst om datoer for hændelser i sagen. Ud over datoen for varetægtsfængslingens påbegyndelse drejer det sig om datoen for en eventuel kendelse om mentalerklæring og for mentalerklæringens udfærdigelse, datoen for en eventuel forelæggelse for Retslægerådet og datoen for Retslægerådets udtalelse, datoen for en eventuel forelæggelse af tiltalespørgsmålet for statsadvokaten og datoen for statsadvokatens afgørelse af tiltalespørgsmålet og endelig datoen for anklageskriftet og for dommen i 1. instans. Disse oplysninger indgår i undersøgelsen i det omfang, de kan antages at have haft en betydning for varetægtsfængslingens længde. Det vil sige, at hændelser, der ligger før eller efter varetægtsfængslingen, ikke er inkluderet.

Skemaet fra Rigsadvokaten indeholder endvidere spørgsmål om, hvorvidt følgende forhold har haft betydning for varetægtsfængslingens varighed:

- *Sagens omfang eller karakter.* (F.eks. omfattende efterforskning, et stort antal forhold, stort sagskompleks med mange sigtede, efterforskning i udlandet, indenretlige afhøringer etc.).
- *Mentalundersøgelse.*
- *Indhentelse af udtalelser eller foretagelse af undersøgelser.* (F.eks. indhentning af undersøgelse fra Retskemisk Institut, Retsmedicinsk Institut, Kriminalteknisk Afdeling, Kriminalforsorgen, eller forelæggelse for Retslægerådet, forelæggelse for andre myndigheder, herunder Rigsadvokaten, statsadvokaten, visitationsudvalget, kommunale myndigheder, Udlændingsservice eller andre myndigheder mv.).
- *Politiet eller anklagemyndighedens forhold.* (Ressourceproblemer, omfordeling, manglende forkyndelse etc.).
- *Domstolenes forhold.* (Berammelsesproblemer, brug af sættemøder, anteciperet bevisførelse, kendelser mv.).
- *Sigtede og/eller forsvarerens forhold.* (Skiftende forklaringer, manglende samarbejde, skift af forsvarer, berammelsesproblemer etc.).
- *Medsigtedes forhold.* (Skiftende forklaringer, manglende samarbejde etc.).
- *Vidners forhold.* (Udeblivelse, forkyndelsesproblemer etc.).
- *Andre årsager.*

Oplysningerne fra Rigsadvokatens skemaer er indtastet og databehandlet i Justitsministeriets Forskningskontor. Såfremt der har manglet oplysninger, er disse så vidt muligt søgt indhentet via Kriminalregisteret.

Efter frasortering af fejlagtigt indberettede sager (f.eks. varetægtsfængslinger under 3 måneder og sager med dom i 1. instans i andre år end i 2008) består det endelige undersøgelsesmateriale for år 2008 af 650 varetægtsfængslinger.

I 45 af sagerne har den sigtede ikke været varetægtsfængslet i et uafbrudt forløb frem til dom i 1. instans. Det kan enten skyldes, at vedkommende er flygtet, eller at vedkommende er løsladt før dom. Disse sager vil kun i begrænset omfang indgå i analyserne vedrørende varigheden af forskellige hændelser, da den afbrudte varetægtsfængsling bevirker, at det ikke altid er muligt sikkert at fastslå, hvorvidt de forskellige hændelser er indtruffet, mens vedkommende har været varetægtsfængslet.

I en tidligere rapport er det gjort opmærksom på, at undersøgelsesmateriale for år 2000 antagelig er mangelfuldt. De udviklingsanalyser, der er foretaget, vil derfor alene omfatte årene 2001 til 2008.

2. Generel beskrivelse af langvarige varetægtsfængslinger i 2008

Af tabel 1 ses, hvilke hovedsigtelser der ligger bag de langvarige varetægtsfængslinger set i forhold til varetægtsfængslingens længde.

Tabel 1. Varetægtsfængslinger fordelt efter kriminalitetens art og varighed, 2008.

	Over 3 mdr. til og med 4 mdr.	Over 4 mdr. til og med 5 mdr.	Over 5 mdr. til og med 6 mdr.	Over 6 mdr. til og med 9 mdr.	Over 9 mdr. til og med et år.	Over et år	I alt (N)	I alt (%)	Gennemsnitlig varighed (dage)
Alvorligere seksualforbrydelser	7	12	6	11	6	7	49	8 %	221
Øvrige seksualforbrydelser	1	1	1	2	1	0	6	1 %	189
Manddrab og forsøg herpå	1	2	8	27	25	23	86	12 %	297
Alvorligere voldsforbrydelser	26	26	21	31	10	8	122	19 %	190
Øvrige voldsforbrydelser	4	0	2	2	1	0	9	1 %	168
Brandstiftelse	5	15	9	16	3	1	49	8 %	182
Røveri	32	37	22	43	16	13	163	25 %	200
Ejendomsforbrydelser i øvrigt	21	24	8	9	2	2	66	10 %	152
Narkotikaforbrydelser	18	24	14	33	4	1	94	14 %	174
Øvrige lovovertrædelser	3	2	1	0	0	0	6	1 %	128
I alt (N)	118	143	92	174	68	56	650	100 %	201
I alt (%)	18 %	22 %	14 %	27 %	10 %	9 %	100 %		

Kategorien 'Alvorlige seksualforbrydelser' omfatter voldtægt, incest og seksualforbrydelser over for børn under 12 år. Det kan nævnes, at alle de seks øvrige seksualforbrydelser angår forbrydelser mod børn under 15 år. Af de i alt 87 varetægtsfængslinger vedrørende manddrab eller forsøg herpå angår 70 pct. (61) forsøg på manddrab.

'Alvorlige voldsforbrydelser' inkluderer, ud over §§ 245-246, trusler mod vidner m.v. (§ 123), uagtsomt manddrab (§ 241), fareforvoldelse (§ 252) og hensættelse i hjælpeløs tilstand (§ 250), ulovlig tvang (§ 260), frihedsberøvelse efter § 261, menneskehandel (§ 262 a) og trussel på livet (§

266). Seks af de ni varetægtsfængslingerne for 'Øvrige voldsforbrydelser' vedrører vold o.l. mod offentlig myndighed, mens de resterende angår simpel vold (§ 244).

Cirka en tredjedel (17) af varetægtsfængslingerne for brandstiftelse vedrører § 180. Andelen af varetægtsfængslinger for røveri, der er klassificeret som groft (§ 288, stk. 2), udgør godt en femtedel af samtlige røverier.

Godt seks ud af ti varetægtsfængslinger for øvrige ejendomsforbrydelser angår tyveri, mens 15 pct. angår bedrageri og 8 pct. afpresning. Tre sager vedrører hæleri, og fem sager angår dokumentfalsk. En enkelt af varetægtsfængslingerne vedrører groft skattesvig.

Varetægtsfængslinger for narkotikaforbrydelser vedrører i alle tilfælde § 191.

To af de seks varetægtsfængslinger for øvrige lovovertrædelser angår uagtsomt manddrab i forbindelse med trafikuheld (§ 241), og to sager angår våbenloven. De resterende to sager angår hhv. unddragelse af forældremyndighed (§ 215) og besiddelse af farlige våben eller sprængstof under særligt skærpende omstændigheder (§ 192a).

Det ses videre af tabel 1, at de langvarige varetægtsfængslinger især er relateret til røveri, narkotikaforbrydelser og alvorligere voldsforbrydelser, idet i alt 58 pct. af de langvarige varetægtsfængslinger angår disse kriminalitetsformer. Sigtelser for manddrab eller forsøg herpå, ejendomsforbrydelser i øvrigt, alvorligere seksualforbrydelser og brandstiftelse forekommer også relativt hyppigt i tilfælde af langvarige varetægtsfængslinger.

Den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingerne er på 201 dage, hvilket svarer til knap syv måneder. Varetægtsfængslinger for 'manddrab eller forsøg herpå' har den længste gennemsnitlige varighed – i gennemsnit ca. 10 måneder – mens varetægtsfængslingerne for sager i kategorien 'øvrige lovovertrædelser' har den korteste gennemsnitslængde – nemlig 128 dage eller ca. fire måneder.

Af nederste række i tabel 1 fremgår, at knap en femtedel af de langvarige varetægtsfængslinger har varet højest fire måneder, mens 9 pct. har varet mere end ét år. Af de i alt 56 varetægtsfængslinger, som har varet mere end ét år, overskrider otte varetægtsfængslinger 1½ år. Den længste varetægtsfængsling har varet i 20 måneder og 6 dage. Denne sag vedrører et røveri mod en tankstation samt syv bisigtelser og én medsigtet.

Ved siden af de hovedsigtelser, der er omfattet af tabel 1, er 466 af de varetægtsfængslede (72 pct.) sigtet for en eller flere andre former for lovovertrædelser, jf. tabel 2. Det er antagelig sådan, at ikke alle indberetninger indeholder specificerede oplysninger om, hvorfor dette tal må betragtes som et

minimum. Af tabel 2 fremgår i øvrigt, at lidt over hver fjerde af de varetægtsfængslede er sigtet for fire eller flere bisigtelser, der angår en anden form for kriminalitet end hovedsigtelsen.

Tabel 2. Antal bisigtelser, 2008.¹

	Antal	Procent
Ingen bisigtelser	183	28
En bisigtelse	129	20
To bisigtelser	94	15
Tre bisigtelser	73	11
Fire eller flere bisigtelser	170	26
I alt	649²	100

Mens tabel 1 oplyser om, hvad den varetægtsfængslede er sigtet for, oplyser tabel 3 om, i hvilket omfang der er overensstemmelse mellem det, personen er sigtet for, og det, vedkommende dømmes for. Overensstemmelse mellem sigtelser og det, personen dømmes for, vurderes både ud fra hovedforholdet og ud fra de bisigtelser, der er omfattet af sagen.

Af tabellen ses, at der i lidt over halvdelen af tilfældene er fuld overensstemmelse mellem det, der er sigtet for, og det, der dømmes for. I yderligere 12 pct. af tilfældene er der, så vidt det kan skønnes, også overensstemmelse, mens der i 16 pct. af sagerne er overensstemmelse mellem hovedsigtelsen og det hovedforhold, som vedkommende dømmes for, derimod ikke mellem de bisigtelser, der sigtes og dømmes for. I en mindre andel af sagerne, 5 pct., er vedkommende dømt for én eller flere af bisigtelserne, men ikke for hovedsigtelsen.

Tabel 3. Er personen dømt for det samme, som vedkommende er sigtet for?, 2008.

	Antal	Procent
Ja i alle tilfælde	344	53
Ja, antagelig ^(a)	78	12
Ja, for hovedsigtelsen, men ikke samme/samtlige bisigtelser	104	16
Ja, for hovedsigtelsen, men ingen af bisigtelserne	18	3
Ja, for bisigtelsen/erne, men ikke for hovedsigtelsen	30	5
Dømt for handling, men efter mildere bestemmelse	54	8
Dømt for handling, men efter grovere bestemmelse	2	0,3
Nej, i intet tilfælde er der overensstemmelse	19	3
I alt	649	100

^(a) I disse tilfælde er personen dømt for hovedsigtelsen, men på grund af mangelfuldt udfyldte indberetningsskemaer er det uvist, om personen også er dømt for alle biforholdene.

¹ Reelt er det antallet af bisigtelser større end det, der fremgår af tabel 2, idet tabellen alene oplyser om, hvor mange forskellige paragraffer sigtelsen omfatter, og ikke antallet af sigtelser for samme paragraf.

² En enkelt sag, som ikke inkluderer information om sigtelse, cpr-nummer og journalnummer, og hvor det derfor ikke har været muligt at finde disse oplysninger i Kriminalregisteret, er ekskluderet i tabel 2 og tabel 3.

Det ses videre af tabellen, at personen i 54 af sagerne (8 pct.) for så vidt er dømt for samme hovedforhold, som vedkommende er sigtet for, men der er dømt efter en mildere paragraf end den, sigtelsen angår. En stor del af disse sager – 29 – angår sigtelser for forsøg på manddrab, hvor personen i de fleste tilfælde ender med at blive dømt for vold (typisk § 245). Videre er der i 10 af de sager, hvor der er sigtet for manddrab, dømt efter en mildere paragraf, oftest § 246 eller § 245 og i et enkelt tilfælde § 252, stk. 2. Derudover forekommer det i nogle tilfælde, at vedkommende sigtes for en alvorligere bestemmelse vedrørende samme kriminelle handling, men straffes efter den mildere/almene bestemmelse – eksempelvis sigtelser for brandstiftelse eller forsøg herpå efter § 180, der ender med dom efter § 181 (fem sager).

I to tilfælde går ændringen fra sigtelsen til dom den modsatte vej, idet vedkommende er dømt efter en strengere bestemmelse end den, der fremgår af sigtelsen. Det drejer sig om to sigtelser for grov vold efter § 245, stk.1, hvor der dømmes for grov vold under særlig skærpende omstændigheder (§ 246).

I 16 af de 19 sager, hvor der slet ikke er overensstemmelse mellem sigtelserne og det, vedkommende er dømt for, skyldes dette, at vedkommende er blevet frifundet.

Af tabel 4 ses, hvilken straf de varetægtsfængslede idømmes i 1. instans. Langt hovedparten af dommene – nemlig 77 pct. – er ubetingede fængselsstraffe, herunder kombinationsdomme. Størstedelen af de resterende domme er foranstaltningsdomme.

Tabel 4. Varetægtsfængslinger fordelt efter straffens art (dom i 1. instans), 2008.

	Antal	Procent
Livstidsstraf	1	0,2
Ubetinget fængselsstraf i øvrigt	473	73
Kombinationsdom	26	4
Betinget fængselsstraf	0	0
Foranstaltningsdom	120	19
Forvaring	2	0,3
Ungdomssanktion	9	1
Bøde	2	0,3
Frifindelse	16	2
I alt	649³	100

I de to sager, der er endt med forvaring, er de pågældende dømt for henholdsvis forsøg på manddrab og grov vold. Tabel 4 viser i øvrigt, at to sager er endt med bøde, og at ni sager er endt med en ungdomssanktion. Som tidligere nævnt, er der sket frifindelse i 16 sager.

³ Oplysninger om straffens art mangler i én sag.

Tabel 5. Ubetingede domme fordelt efter straffens længde, 2008.⁴

	Antal	Procent
Op til 1 år	175	35
Mere end 1 år til og med 2 år	149	30
Mere end 2 år til og med 3 år	65	13
Mere end 3 år til og med 5 år	58	12
Mere end 5 år til og med 7 år	26	5
Mere end 7 år til og med 10 år	15	3
Mere end 10 år	11	2
I alt	499	100

Lidt over en tredjedel af de ubetingede domme er udmålt til maksimalt ét års fængsel, mens yderligere 30 pct. er udmålt til maksimalt to år, jf. tabel 5. I 10 pct. af sagerne er straffen udmålt til mere end fem års fængsel. Den gennemsnitlige længde af de idømte ubetingede fængselsstraffe var i 2008 på 28 måneder.

Med hensyn til de fængsledes alder kan nævnes, at 35 af dem var under 18 år, da varetægtsfængslingen påbegyndtes.⁵ Heraf var 14 personer 17 år, 13 var 16 år og otte var 15 år, da de påbegyndte den langvarige varetægtsfængsling.

I øvrigt kan om de langvarige varetægtsfængslinger i 2008 nævnes,

- at der i 256 (40 pct.) af dem er gennemført en mentalundersøgelse, og i 9 af disse sager er der udarbejdet mere end én mentalerklæring,
- at der i 87 (13 pct.) af sagerne er sket forelæggelse for Retslægerådet,⁶
- at tiltalespørgsmålet har været forelagt statsadvokaten i 286 (44 pct.) af sagerne,⁷
- at der i 384 (59 pct.) af sagerne var én eller flere medsigtede.⁸

3. Udviklingen i antallet af langvarige varetægtsfængsling

For årene 2001-2008 er der samlet oplyst om i alt 4.749 langvarige varetægtsfængslinger. Som det fremgår af tabel 6, er antallet af langvarige varetægtsfængslinger steget ganske markant frem til 2005 (med 61 pct.). Herefter er der frem til 2007 sket et fald på 14 pct., mens der fra 2007 til 2008 igen er sket en stigning – fra 620 til 650 langvarige varetægtsfængslinger, hvilket svarer til 5 pct.

⁴ Tabellen inkluderer længden af den ubetingede del af kombinationsdomme.

⁵ Antallet af unge under 18 år kan reelt være lidt større, idet oplysninger om alder på den sigtede ikke i alle tilfælde er oplyst.

⁶ I syv tilfælde har sagen været forelagt Retslægerådet mere end én gang.

⁷ I 10 sager er dette sket mere end én gang.

⁸ I en enkelt sag foreligger der ikke oplysninger om eventuelle medsigtede.

På samme måde er der fra 2001 til 2005 en stigning i det samlede antal dage i langvarig varetægtsfængsling (på 60 pct.) efterfulgt af et stort fald fra 2005 til 2006 og et mindre fald i årene derefter. Det samlede fald fra 2005 til 2008 er på 20 pct. At der er sket et fald i det samlede antal dage i langvarig varetægtsfængsling fra 2007 til 2008, på trods af at antallet af varetægtsfængslinger er steget, skyldes, at den gennemsnitlige længde af de langvarige varetægtsfængslinger er mindsket fra 216 dage i 2007 til 201 dage i 2008.

Tabel 6. Langvarige varetægtsfængslinger fordelt efter varighed og år, 2001-2008.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
> 3 til 4 mdr.	98	95	119	138	176	171	130	118
> 4 til 5 mdr.	76	103	108	105	119	116	143	143
> 5 til 6 mdr.	49	69	86	61	80	94	71	92
I alt > 3 til 6 mdr.	223	267	313	304	375	381	344	353
> 6 til 9 mdr.	79	111	126	113	153	136	126	174
> 9 til 12 mdr.	67	74	50	72	84	61	67	68
I alt > 6 til 12 mdr.	146	185	176	185	237	197	193	242
> 1 år til 1 ½ år	74	40	68	69	79	68	70	47
> 1 ½ år til 2 år	3	9	11	12	12	11	10	8
> 2 år	0	15	3	2	14	0	3	0
I alt over 1 år	77	64	82	83	105	79	83	55
I alt	446	516	571	572	717	657	620	650
Gnm. varighed (dage)	229	230	219	222	228	206	216	201
Det samlede antal dage	101.944	118.637	125.255	126.726	163.511	135.561	133.772	130.781

Af tabel 7 fremgår, at fordelingen af varetægtsfængslinger efter arten af den kriminalitet, hovedsigelsen angår, varierer lidt år for år. Der har været en ujævn, men dog stigende tendens i andelen af langvarige varetægtsfængslinger, der angår alvorlige voldsforbrydelser. Samtidig er der frem til 2007 en tendens til fald i andelen af langvarige varetægtsfængslinger, som vedrører røveri, mens der fra 2007 til 2008 atter sker en stigning.

Det bemærkes, at antallet af langvarige varetægtsfængslinger for narkotikaforbrydelser i 2008 er betydeligt lavere end i de foregående år.

Nederst i tabel 7 er vist, hvor stor en andel de langvarige varetægtsfængslinger udgør af samtlige varetægtsfængslinger. Udviklingen følger den, der er set for antallet af langvarige varetægtsfængslinger, nemlig en vækst i andelen frem til 2005 og derefter et fald.⁹

⁹ Det bemærkes, at mens langvarige varetægtsfængslinger angår det år, de afsluttes, angår samtlige varetægtsfængslinger det år, de påbegyndes.

Tabel 7. Langvarige varetægtsfængslinger fordelt efter kriminalitetens art og år samt andel af samtlige varetægtsfængslinger, 2001-2008.

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Alvorlige seksualforbrydelser	Antal	33	35	30	30	31	44	38	49
	%	7	7	5	5	4	7	6	8
Øvrige seksualforbrydelser	Antal	7	9	8	6	7	8	6	6
	%	2	2	1	1	1	1	1	1
Manddrab og forsøg herpå	Antal	80	55	89	78	69	86	62	86
	%	18	11	16	14	10	13	10	12
Alvorlige voldsforbrydelser	Antal	34	53	79	80	91	113	91	122
	%	8	10	14	14	13	17	15	19
Voldsforbrydelser i øvrigt	Antal	8	10	18	21	18	12	17	9
	%	2	2	3	4	3	2	3	1
Brandstiftelse	Antal	27	49	32	29	44	45	39	49
	%	6	9	6	5	6	7	6	8
Røveri	Antal	111	135	128	116	159	132	115	163
	%	25	26	22	20	22	20	19	25
Ejendomsforbrydelser i øvrigt	Antal	42	44	66	73	78	71	74	66
	%	9	9	12	13	11	11	12	10
Narkotikaforbrydelser	Antal	94	125	117	135	217	141	162	94
	%	21	24	20	24	30	21	26	14
Øvrige lovovertrædelser	Antal	10	1	4	4	3	5	16	6
	%	2	0	1	1	0	1	3	1
I alt langvarige varetægtsfængslinger	Antal	446	516	571	572	717	657	620	650
	%	100	100	100	100	100	100	100	100
Samtlige varetægtsfængslinger	Antal	5.839	6.086	6.202	5.907	5.762	5.919	5.919	6.124
Andel langvarige varetægtsfængslinger	%	7,6	8,5	9,2	9,7	12,4	11,1	10,5	10,6

Af tabel 8 ses fordelingen af langvarige varetægtsfængslinger efter politikreds samt andelen af langvarige varetægtsfængslinger i forhold til samtlige varetægtsfængslinger for årene 2001-2008. For sammenlignelighedens skyld er tidligere politikredse slået sammen til de nye for årene 2001 til 2006. I de tidligere rapporter forefindes tal for 2000-2005 for så vidt angår andelen af langvarige varetægtsfængslinger i forhold til samtlige varetægtsfængslinger fordelt efter de gamle politikredse.

I forhold til samtlige varetægtsfængslinger i 2008 varierer andelen af langvarige varetægtsfængslinger en del mellem politikredsene – fra 25 pct. hos Midt- og Vestjyllands Politi til 5 pct. hos Sydøstjyllands Politi. Ligeledes ses, at andelen af langvarige varetægtsfængslinger i nogle af politikredse- ne varierer meget fra år til år. Således har der fra 2007 til 2008 været en betydelig stigning i andel langvarige varetægtsfængslinger i Nordjyllands, Midt- og Vestjyllands samt Midt- og Vestsjællands Politi, mens der omvendt har været et stort fald i denne andel i Østjyllands og Sydøstjyllands Politi. Variationerne indikerer, at fordelingen af komplicerede og alvorlige sager, der kan føre til langvari- ge varetægtsfængslinger, er ujævn både tidsmæssigt og geografisk.

Tabel 8. Langvarige varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds og år samt (i parentes) procentandel af samtlige varetægtsfængslinger, 2001-2008.

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nordjylland	Antal	21 (7)	56 (17)	37 (12)	22 (7)	19 (6)	33 (10)	38 (15)	72 (24)
Østjylland	Antal	35 (8)	30 (7)	48 (10)	50 (10)	85 (20)	54 (11)	51 (13)	30 (6)
Midt og Vestjylland	Antal	20 (6)	17 (5)	26 (7)	22 (7)	28 (9)	33 (10)	22 (6)	100 (25)
Sydøstjylland	Antal	29 (8)	37 (8)	53 (12)	48 (14)	28 (9)	32 (9)	56 (19)	19 (5)
Syd- og Sønderjylland	Antal	21 (4)	35 (7)	46 (10)	34 (7)	26 (5)	46 (8)	45 (9)	35 (6)
Fyn	Antal	57 (11)	85 (16)	67 (13)	80 (17)	87 (19)	64 (15)	40 (10)	44 (11)
Sydsjælland og Lolland-Falster	Antal	61 (14)	26 (5)	53 (10)	71 (13)	66 (14)	94 (20)	71 (15)	61 (14)
Midt- og Vestsjælland	Antal	28 (6)	33 (7)	50 (10)	32 (8)	26 (7)	51 (13)	42 (11)	81 (21)
Nordsjælland	Antal	30 (6)	33 (7)	31 (6)	43 (9)	56 (13)	51 (10)	41 (10)	54 (12)
Københavns Vestegn	Antal	30 (8)	29 (7)	43 (9)	27 (6)	48 (10)	56 (12)	51 (11)	37 (8)
København	Antal	112 (7)	132 (9)	117 (8)	134 (9)	246 (15)	135 (9)	161 (8)	113 (6)
Bornholm	Antal	2 (5)	3 (6)	0 (0)	9 (29)	2 (5)	8 (27)	2 (6)	4 (7)
I alt	Antal	446 (8)	516 (8)	571 (9)	572 (10)	717 (12)	657 (11)	620 (10)	650 (11)

4. Forhold der kan influere på længden af varetægtsfængslingen

Som sagt er der indhentet oplysninger om datoer for eventuelle mentalundersøgelser samt for forelæggelser for Retslægerådet og statsadvokaten. Her skal ses på, hvornår disse undersøgelser m.v. iværksættes i forhold til varetægtsfængslingens starttidspunkt, samt på varigheden af disse hændelser. Endvidere skal betydningen af eventuelle medsigtede belyses.

Det skal understreges, at undersøgelsens konstruktion ikke muliggør en sikker belysning af, hvorvidt forskellige forhold influerer på varetægtsfængslingens varighed. For til fulde at kunne belyse dette kræves oplysninger om alle varetægtsfængslinger og om, i hvilken udstrækning de undersøgelser m.v., der er oplyst om i denne undersøgelse, også forekommer i øvrige varetægtsfængslinger, samt om den generelle varighed af disse undersøgelser.

Spørgsmålet om de forskellige hændelsers mulige indflydelse på varetægtsfængslingens længde er her i stedet belyst på en indirekte måde. Det sker ved at sammenholde den gennemsnitlige varighed

af varetægtsfængslingen i sager, hvor disse hændelser er indtruffet, med den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslingen i sager, hvor hændelserne ikke er indtruffet.

4.1 Mentalundersøgelser

Kendelse om mentalundersøgelse vil ofte blive afsagt samtidig med eller umiddelbart efter varetægtsfængslingen. Det hænder imidlertid også, at spørgsmålet om mentalundersøgelse først rejses på et senere tidspunkt under varetægtsfængslingen.

Som det ses af tabel 9, er 38 pct. af kendelserne om mentalundersøgelse afsagt inden for en uge efter varetægtsfængslingen. Yderligere godt en femtedel er afsagt inden for den første måned efter varetægtsfængslingen, mens næsten hver femte er afsagt mere end to måneder efter.

Tabel 9. Varetægtsfængslinger fordelt efter tid fra varetægtsfængslingens påbegyndelse til kendelse om mentalundersøgelse, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Indtil 7 dage	72	38	242
Mere end 1 uge og højest 2 uger	8	4	167
Mere end 2 uger og højest 1 måned	36	19	199
Mere end 1 måned og højest 2 mdr.	37	19	218
Mere end 2 mdr. og højest 3 mdr.	22	12	273
Mere end 3 mdr. og højest 6 mdr.	13	7	324
Mere end 6 mdr. og højest 9 mdr.	4	2	368
I alt	192*	100	238

* Her indgår alene de varetægtsfængslinger, som ikke har været afbrudt på grund af undvigelse m.v., men er fortsat uafbrudt frem til dom i 1. instans, og hvor både kendelsesdato og dato for mentalerklæringen er oplyst.

I de sager, hvor der ikke er afsagt kendelse om mentalundersøgelse, var den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslingerne i 2008 på 180 dage. I forhold til de gennemsnitlige tider for varetægtsfængslinger, der er angivet i sidste søjle i tabel 9, kunne det tyde på, at såfremt en kendelse om mentalerklæring afsiges mere end 2 uger efter varetægtsfængslingens start, er det indikation af, at varetægtsfængslingen bliver særlig langvarig.

I gennemsnit har det varet 85 dage at udarbejde en mentalundersøgelse. Som det ses af tabel 10, er det få mentalerklæringer, der er udfærdiget inden for en måned efter afsigelse af kendelsen. 59 pct. af erklæringerne varer fra én til tre måneder, mens yderligere en tredjedel af mentalerklæringerne er udarbejdet frem til seks måneder efter kendelse. Seks mentalundersøgelser har varet mere end et halvt år, hvoraf to af har varet mere end ni måneder, idet de er afsluttet henholdsvis 297 og 321 dage efter kendelsen om mentalerklæring.

At meget langvarige mentalundersøgelser ikke er det eneste, der influerer på varetægtsfængslingens varighed, ses af sidste søjle i tabel 10, idet den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen er højest i de sager, hvor mentalundersøgelsen er udarbejdet inden for nogle uger. I øvrigt ses, at den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen vokser, når mentalundersøgelsen har varet mere end tre måneder.

Tabel 10. Varetægtsfængslinger fordelt efter varighed af udarbejdelse af mentalundersøgelse, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Indtil 7 dage	1	0,5	144
Mere end 1 uge og højest 2 uger	1	0,5	419
Mere end 2 uger og højest 1 måned	9	5	245
Mere end 1 måned og højest 2 mdr.	43	23	203
Mere end 2 mdr. og højest 3 mdr.	66	36	214
Mere end 3 mdr. og højest 6 mdr.	58	32	247
Mere end 6 mdr. og højest 9 mdr.	4	2	404
Mere end 9 mdr. og højest et år	2	1	494
I alt	184*	100	231

* Her indgår alene de varetægtsfængslinger, som ikke har været afbrudt på grund af undvigelse m.v., men er fortsat uafbrudt frem til dom i 1. instans, og hvor der ikke er foretaget mere end én mentalundersøgelse samt kendskab til både kendelsesdato og dato for mentalerklæringen.

4.2 Retslægerådet

I en tredjedel af de sager, hvor der har været foretaget mentalundersøgelse, har sagen også været forelagt Retslægerådet. I alt er 87 sager blevet forelagt Retslægerådet, hvoraf tre sager er forelagt uden at der har været en kendelse om en mentalundersøgelse.

Af tabel 11 ses, hvor lang tid der går inden sagens forelæggelse for Retslægerådet. I langt de fleste tilfælde (73 pct.) sker det efter højest en måned. Den gennemsnitlige varighed er på 28 dage.

Tabel 11. Varetægtsfængslinger fordelt efter tid fra mentalundersøgelsens afslutning til tidspunkt for forelæggelse for Retslægerådet, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
1 dag og indtil 7 dage	12	29	328
Mere end 1 uge og højest 2 uger	4	10	276
Mere end 2 uger og højest 1 måned	14	34	275
Mere end 1 måned og højest 2 mdr.	5	12	328
Mere end 2 mdr. og højest 3 mdr.	4	10	374
Mere end 3 mdr. og højest 6 mdr.	2	5	426
I alt	41*	100	288

* Her indgår alene de varetægtsfængslinger, som ikke har været afbrudt på grund af undvigelse m.v., men er fortsat uafbrudt frem til dom i 1. instans. Herudover er sager med mere end én mentalundersøgelse og/eller mere end én udtalelse fra Retslægerådet ekskluderet af opgørelsen samt sager, hvor der ikke foreligger både dato for mentalerklæring samt forelæggelsesdato for Retslægerådet.

I sager, hvor der ikke er foretaget mentalundersøgelse og sket forelæggelse for Retslægerådet, er den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslingerne 188 dage, hvilket – sammenholdt med oplysningerne i sidste søjle i tabel 11 – tyder på, at når der både gennemføres mentalundersøgelse og en forelæggelse af sagen for Retslægerådet, er dette med til at gøre varetægtsfængslingen særlig langvarig.

I gennemsnit varer det 44 dage for Retslægerådet at udarbejde en udtalelse. En opgørelse fra Retslægerådet om sagsbehandlingstider viser, at halvdelen af de psykiatriske sager i 2008 var færdigbehandlet af rådet i løbet af 28 dage.¹⁰ Det tilsvarende tal for de langvarige varetægtsfængslinger i 2008 er 31 dage.

Tabel 12. Varetægtsfængslinger fordelt efter varighed af udarbejdelse af udtalelse af Retslægerådet, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Mere end 1 uge og højst 2 uger	1	2	377
Mere end 2 uger og højst 1 måned	21	41	246
Mere end 1 måned og højst 2 mdr.	22	43	296
Mere end 2 mdr. og højst 3 mdr.	2	4	217
Mere end 3 mdr. og højst 6 mdr.	3	6	344
Mere end 6 mdr. og højst 9 mdr.	2	4	425
I alt	51*	100	282

* Her indgår alene de varetægtsfængslinger, som ikke har været afbrudt på grund af undvigelse m.v., men er fortsat uafbrudt frem til dom i 1. instans, og som ikke har været forelagt Retslægerådet mere end én gang. Endvidere inkluderes kun sager, hvor både forelæggelsesdato og dato for Retslægerådets udtalelse er oplyst.

Det ses af tabel 12, at 43 pct. af sagerne er klar i løbet af én måned, mens 14 pct. overstiger to måneder, heraf to tilfælde, hvor sagsbehandlingstiden overstiger 6 måneder. I forhold til, at den gennemsnitlige varetægtstid i sager, hvor der ikke er sket forelæggelse for Retslægerådet, er på 188 dage, peger oplysningerne i tabel 13 på, at forelæggelse for Retslægerådet er indikation af, at varetægtsfængslingen bliver særlig langvarig. Dette skyldes ikke mindst, at der typisk inden forelæggelse for Retslægerådet er gennemført en mentalundersøgelse.

4.3 Statsadvokaten

Der er ikke altid en klar kronologi med hensyn til, hvornår i sagsforløbet sagen forelægges statsadvokaten. I de fleste tilfælde sker det dog sidst i sagsforløbet, men det kan også ske tidligere, eksempelvis inden mentalundersøgelsen er klar.¹¹ At sagen har været længe hos statsadvokaten, vil derfor ikke altid kunne tolkes som sendrægtighed eller lignende fra statsadvokatens side, men kan også skyldes, at statsadvokaten afventer undersøgelser eller yderligere oplysninger om sagen.

¹⁰ Se www.jm.dk.

¹¹ I 8 pct. af de forelæggelsessager, hvor der også er gennemført en mentalundersøgelse, er mentalundersøgelsen ikke afsluttet, inden statsadvokaten får sagen forelagt. For så vidt angår udtalelser fra Retslægerådet, er andelen af sager, der ikke er afsluttet hos Retslægerådet inden forelæggelsen for statsadvokaten, på 20 pct.

Af tabel 13 ses, at i seks ud af ti sager, hvor tiltaleespørgsmålet er forelagt statsadvokaten, har statsadvokaten afgjort tiltaleespørgsmålet i løbet af en måned. Herudover afgøres tiltaleespørgsmålet i godt en fjerdedel af tilfældene inden for tre måneder, mens sagsbehandlingstiden overstiger tre måneder i hver 10. sag. I to sager er sagsbehandlingstiden på mere end et halvt år.

Tabel 13. Varetægtsfængslinger fordelt efter varighed af sagsbehandlingen hos statsadvokaten, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Indtil 7 dage	53	24	188
Mere end 1 uge og højest 2 uger	43	19	224
Mere end 2 uger og højest 1 måned	41	18	223
Mere end 1 måned og højest 2 mdr.	27	12	240
Mere end 2 mdr. og højest 3 mdr.	36	16	314
Mere end 3 mdr. og højest 6 mdr.	20	9	354
Mere end 6 mdr. og højest 9 mdr.	2	1	442
I alt	222*	100	246

* Her indgår alene de varetægtsfængslinger, som ikke har været afbrudt på grund af undvigelse m.v., men er fortsat uafbrudt frem til dom i 1. instans, og som ikke har været forelagt statsadvokaten mere end én gang. Endvidere inkluderes alene de sager, hvor både forelæggelsesdato og dato for statsadvokatens afgørelse er oplyst

I de sager, hvor der ikke er sket forelæggelse for statsadvokaten, er den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslingen på 169 dage. Sammenholdt med oplysningerne i sidste søjle i tabel 13 tyder det på, at forelæggelse af sagen for statsadvokaten medvirker til eller er tegn på en særlig langvarig varetægtsfængsling.

I gennemsnit tager det 37 dage for statsadvokaten at afgøre tiltaleespørgsmålet.

4.4 Anklageskrift

Såfremt statsadvokaten har fået forelagt tiltaleespørgsmålet, vil anklageskriftet almindeligvis blive udfærdiget i forlængelse heraf. Det er da også sket i langt de fleste tilfælde, nemlig i 210 af de i alt 220 sager, hvor sagen har været forelagt statsadvokaten.¹² I de øvrige 10 sager er anklageskriftet dateret inden statsadvokaten er færdig med at behandle sagen.

Af tabel 14 fremgår, at i 78 pct. af de sager, hvor statsadvokaten har vurderet tiltaleespørgsmålet, inden anklageskriftet er udarbejdet, er anklageskriftet klart højest en uge efter, statsadvokaten har afsluttet sin vurdering. I lidt under halvdelen af disse sager – nemlig i 94 sager – har anklageskriftet samme dato som statsadvokatens afslutning af sagen, hvilket indikerer, at det er statsadvokaten, der i disse tilfælde fører sagen ved domstolen. I 4 pct. af sagerne går der mere end en måned fra statsadvokatens afslutning af sagen til udfærdigelse af anklageskriftet.

¹² Her er bortset fra sager med afbrudt varetægtsfængsling samt sager med flere forelæggelser for statsadvokaten eller flere anklageskrifter.

*Tabel 14. Varetægtsfængslinger fordelt efter tiden mellem statsadvokatens afgørelse af tiltale-
spørgsmålet og anklageskriftets udarbejdelse, 2008.*

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Indtil 7 dage	164	78	258
Mere end 1 uge og højest 2 uger	22	10	207
Mere end 2 uger og højest 1 måned	16	8	216
Mere end 1 måned og højest 2 mdr.	6	3	354
Mere end 2 mdr. og højest 3 mdr.	1	0,5	190
Mere end 3 mdr. og højest 6 mdr.	0	0	-
Mere end 6 mdr. og højest 9 mdr.	1	0,5	462
I alt	210*	100	250

* Her indgår alene de varetægtsfængslinger, som ikke har været afbrudt på grund af undvigelse m.v., men er fortsat uafbrudt frem til dom i 1. instans. Desuden er sager med flere forelæggelser for statsadvokaten eller flere anklageskrifter ekskluderet af opgørelsen, ligesom sager uden dato for statsadvokatens afgørelse eller for anklageskriftet er det.

I de sager, hvor der ikke inden anklageskriftet har været forelæggelse for statsadvokaten, varer varetægtsfængslingerne i gennemsnit 172 dage. Som det ses af tabel 14 er gennemsnittet for sager, hvor der er sket forelæggelse af tiltalespørgsmålet for statsadvokaten inden anklageskriftets udarbejdelse, 250 dage.

4.5. Dom

I gennemsnit går der 69 dage fra anklageskriftets udfærdigelse til dom i 1. instans. Gennemsnittet dækker over betydelige variationer, idet der i fem pct. af sagerne falder dom i løbet af en uge efter, at anklageskriftet er udarbejdet, mens der i seks sager går mere end et år, jf. tabel 15. I langt hovedparten af sagerne – nemlig i 82 pct. – går der mellem 2 uger og ½ år fra tidspunktet for anklageskriftet til dom.

Tabel 15. Varetægtsfængslinger fordelt efter tid fra anklageskriftets udfærdigelse til dom, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Indtil 7 dage	26	5	176
Mere end 1 uge og højest 2 uger	42	8	146
Mere end 2 uger og højest 1 måned	84	15	166
Mere end 1 måned og højest 2 mdr.	158	29	172
Mere end 2 mdr. og højest 3 mdr.	94	17	188
Mere end 3 mdr. og højest 6 mdr.	117	21	274
Mere end 6 mdr. og højest 9 mdr.	17	3	413
Mere end 9 mdr. og højest et år	3	1	452
Mere end 1 år	6	1	520
I alt	547*	100	205

* Her indgår alene de varetægtsfængslinger, som ikke har været afbrudt på grund af undvigelse m.v., men er fortsat uafbrudt frem til dom i 1. instans. Desuden er sager med flere anklageskrifter ekskluderet af opgørelsen, ligesom det er sket for enkelte sager, hvor datoen for anklageskriftet har manglet.

Den gennemsnitlige varighed af alle varetægtsfængslinger er som nævnt 201 dage. Som det ses af sidste søjle i tabel 15, varer sager, hvor der går mere end tre måneder fra anklageskiftets udfærdigelse til dommen, længere end denne gennemsnitlige varighed.

Det er ikke i undersøgelsen registreret, hvorvidt sagen behandles som nævningsag. Såfremt det er statsadvokaten, der fører sagen ved domstolen, tyder det dog på, at det drejer sig om en nævningsag ved landsretten efter de tidligere regler. En analyse vedrørende de sager, hvor statsadvokaten må antages at føre sagen ved domstolen,¹³ viser, at der i disse sager i gennemsnit går betydeligt længere tid fra anklageskiftets udfærdigelse til dommen – nemlig 119 dage mod 55 dage i de øvrige sager. Det understreger, at der i særlig grad i nævningsager kan blive tale om lange varetægtstider, antagelig først og fremmest på grund af berammelsesproblemer ved domstolen.

4.6 Medsigtede

Der er endelig også set på, i hvilket omfang antallet af medsigtede influerer på varetægtsfængslings længde.

Af de 650 varetægtsfængslinger, foreligger der i 384 tilfælde oplysninger om medsigtede i sagen. For disse sager samt for dem uden medsigtede er der i tabel 16 anført den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingerne. Som det ses, vokser længden ikke proportionelt med antallet af medsigtede, så umiddelbart tyder tabellen ikke på, at varetægtsfængslings længde er relateret til antallet af medsigtede.

Tabel 16. Gennemsnitlig længde af varetægtsfængslinger fordelt efter antal medsigtede i sagen, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Ingen medsigtede	265	41	202
Én medsigtet	113	17	197
To til tre medsigtede	151	23	197
Fire til ni medsigtede	110	17	218
Ti eller flere medsigtede	10	2	118
I alt	649¹⁴	100	201

5. Angivne årsager til langvarige varetægtsfængslinger

Som nævnt indeholder spørgeskemaet fra Rigsadvokaten spørgsmål om, hvad der vurderes at have haft betydning for, at varetægtsfængslingen er blevet langvarig. Her skal ses på, hvilke årsager der er angivet i skemaerne.

¹³ Baseret på oplysninger om tiden fra statsadvokatens afslutning af tiltalsspørgsmålet til anklageskiftets udfærdigelse, jf. det tidligere.

¹⁴ I en enkelt sag foreligger der ingen oplysninger om, hvorvidt der har været medsigtede i sagen.

I de langt de fleste sager – 95 pct. – er der angivet en eller flere årsager til, at varetægtsfængslingen har været langvarig, og der er sammenlagt angivet 1534 årsager, jf. tabel 17.

Tabel 17. Angivne årsager til langvarige varetægtsfængslinger i 2008.

	Antal sager hvor årsagen er anført	Procent
Forhold ved sagen	357	23
Politiet/anklagemyndigheden	75	5
Retten	176	11
Mentalundersøgelse	231	15
Andre undersøgelser m.v.	315	21
Den sigtede/forsvareren	203	13
Medgerningsmænd	108	7
Vidner	26	2
Andet	43	3
Antal anførte årsager i alt	1534	100

Som det også har været tilfældet i de tidligere år, er det forhold ved sagen – dens omfang, kompleksitet m.v. – der hyppigst nævnes som årsag til, at varetægtsfængslingen er blevet langvarig. Udarbejdelsen af en mentalundersøgelse eller andre undersøgelser m.v. samt forhold, der angår den sigtede eller dennes forsvarer, nævnes også ganske hyppigt. Det er derimod ret sjældent, at forhold vedrørende politiet/anklagemyndigheden eller vidner angives som forklaring på, at varetægtsfængslingen har været længe.

6. Videre analyse af årsager til langvarige varetægtsfængslinger

I det tidligere er der set på, hvorvidt forekomsten og varigheden af de forskellige hændelser – mentalundersøgelser, forelæggelse for Retslægerådet og/eller for statsadvokat, anklageskrift, dom – har betydning for varetægtsfængslingens varighed. Her skal de eventuelle årsager til de langvarige varetægtsfængslinger vurderes ud fra et lidt andet perspektiv, idet det undersøges, i hvilket omfang varetægtsfængslingerne inkluderer hændelser, undersøgelser m.v., som har været mere end én måned (i det følgende: langvarige hændelser). Det vil sige spørgsmålet om, hvorvidt der er gået mere end én måned fra varetægtsfængslingens start til afsigelse af kendelse om mentalundersøgelse, om mentalundersøgelsen har været mere end én måned, om der er gået mere end én måned fra mentalerklæringens udfærdigelse til sagens forelæggelse for Retslægerådet, om sagsbehandlingstiden hos Retslægerådet og/eller statsadvokaten har overskredet én måned, om der er gået mere end én måned fra statsadvokatens afgørelse af tiltalerspørgsmålet til udfærdigelse af anklageskriftet, og om der er gået mere end én måned fra anklageskriftets udfærdigelse til dom i 1. instans.

Tabel 18. Varetægtsfængslinger fordelt efter antal hændelser med en varighed på mere end én måned, 2008.

	Antal	Procent	Gennemsnitlig varetægtstid (dage)
Ingen langvarig hændelse	108	17	148
En hændelse med varighed over én måned	315	48	177
To hændelser	126	19	231
Tre hændelser	66	10	277
Fire hændelser	27	4	315
Fem hændelser	7	1	376
Seks hændelser	1	0,1	559
I alt	650	100	201

Som det ses af tabel 18 er der i knap halvdelen af sagerne én hændelse, som har varet mere end én måned, mens der i yderligere 19 pct. af sagerne er to. Sammenlagt omfatter 83 pct. af sagerne mindst én hændelse, som har varet mere end én måned. Det svarer helt til det mønster, der blev set for de langvarige varetægtsfængslinger i 2007.

Af sidste søjle i tabel 18 ses, at den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen er nogenlunde ligefrem proportional med antallet af hændelser, der har varet mere end én måned. Det ses videre, at den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslingerne er noget lavere i de tilfælde, hvor sagen ikke omfatter langvarige hændelser.

7. Sammenfatning

De varetægtsfængslinger, der er omfattet af undersøgelsen, er afgrænset ved, at de overstiger en varighed på tre måneder. Lidt over 80 pct. af de langvarige varetægtsfængslinger overstiger dog en varighed på fire måneder, og i gennemsnit har de varet knap syv måneder.

Analysen viser, at der fra 2001 til 2005 skete en kraftig vækst i antallet af langvarige varetægtsfængslinger, mens der frem til 2007 var et fald. Fra 2007 til 2008 er der igen sket en stigning i antallet af langvarige varetægtsfængslinger. Det samlede antal dage i langvarig varetægtsfængsling er ligeledes steget frem til 2005, men efterfølges af et de følgende år. Også fra 2007 til 2008 sker der et fald i det samlede antal dage i langvarig varetægtsfængsling fra 2007 til 2008, hvilket skyldes, at den gennemsnitlige længde af de langvarige varetægtsfængslinger er faldet fra 216 dage i 2007 til 201 dage i 2008.

De analyser, der er gennemført vedrørende årsagen til de langvarige varetægtsfængslinger, tyder på, at årsagen i en stor del af sagerne skal søges i, at de undersøgelser, erklæringer m.v., der har skullet gennemføres eller indhentes, har været længe undervejs, eller at det har været længe, inden de er igangsat.